

נוער

נשאתי שייכת לוחלאות

חוק עבודת ילדים ונוער קובע כמה הלכות חשובות: עבודת ילדים למטה מגיל 14 אסורה בהחלט. נערים מעל לגיל 14 יעבדו ששעשע שעות ביום, יחוייבו ללמוד 4 שעות בכל ערב, עד שיסיימו את שמונה כיתות בית הספר היסודי. המעביד, קובע החוק, חייב להשגיח על ביצוע שתי הלכות אלה.

אולם החוק לחוד והמציאות לחוד. לשכות העבודה התמלאו במובטלים מבוגרים, המצב הכלכלי במשפחותיהם הלך ורע. הם הוכרחו להוריד את ילדיהם מספסל הלימודים, לשי לוח אותם לעבודה זולה. הנערים לא חזרו בערב לבית הספר, לפי דרישת החוק. הם היו עייפים מדי, הפינוג את מתיחות יום העבודה בשיחות-סרק או בבילוי בבית ה"קולנוע".

מרכז הנוער הוקמו כדי לשנות את המצב. הקימו אותם במשותף המחלקה לקליטה של הסוכנות היהודית ומשרד העבודה ומשטתי. הנערים שהועסקו במרכזי הנוער, אשר הוקמו אחד לכל אזור, עבדו ארבע שעות ביום, קיבלו תמורתן לירה וחצי, שתי ארוחות לילה וארבע שעות לימודים. **פקידים בכירים עדיפים.** אחד הי מרכזים הגדולים היה מרכז הנוער במושב נוגה שבחבל לכיש. הנערים הוסעו אליו מישווי הסביבה, הוחזרו הביתה מדי ערב. כאשר גדל המרכז והתרבה מספר הנערים מסביבת אשקלון, החליטה הסוכנות להקים מרכז נוסף, סמוך לעיר. הוא הוקם בכפר הנוער הציוני ניצנים.

אולם כאשר הניעו מכוניות המשא למר-כו אשקלון, לאסוף את הנערים למרכז החדש, לא היה כמעט את מי לאסוף. הסבירו לנו בהסתדרות שבניצנים יש פרוגרסיביים. אנוחם הסתדרות, לא פרוגרסיביים, הסכים במימית יישוב דרעי, 14, אחד הנערים. **לאן הלכו הנערים?** מאחורי דבריו המעמדיים של הנער דרעי, עמדה מציאת מעמדות לא פחות. אם כי לא כל כך נשגבה: אדמות נחלואת, אחוזות הפקידים הבכיריים של הסיכנות והקרו-הקיימת-לישראל, זקוקות לפועלים זולים בעונה הבוערת. פועלים אלה הם נערי המרכז. אם יועסקו הנערים לחק, בעבודה ובלימודים במרכז, יאלצו אדוני נחלואת לפנות ללשכה, להד מיו פועלים מבוגרים, בשכר מלא. לפקידים ההתנדבותיים המקום היה ברור שטובתם של הפקידים הרבירים עדימה בהרבה על הלי כותני היבשית של החום.

השבוע נסגר המרכז בניצנים.

מנויני

תעלומת הצין הבטחון

פקידי משרד המחקר והתשישה בירושלים תרדו מאד מיני מיהל המשק של משרד, יונה איטלברג. הדרתם היתה מוצדקת: מאי חזרי השלט הצנוע שהסכימו את פקידיו ה"רשמי, על דלת המשרד המטן שבבנין פאי-לאט, הסתתרו אחת המשורות החשובות ב" יותר במינון החולש על כלכלת ישראל: משרת קצין הבטחון.

איטלברג שלט במשרד שלטון בלי מצרים. הוא פיקח אישית על התיקים הסודיים, קרא את מרבית המכתבים הנכנסים והיוצאים, השגיח על שיחת-טלפניות ובדק את רשימת המבקרים אצל הפקידים היוסקים בקבלת קהל. לא פעם הצליח לגלות פרשיות שוחד.

כשרונותיו של איטלברג בטח המינהלה והפקידות האזרחיים התגלו עוד בזמן מלחמת העולם השנייה. הוא היה אז אחד מפקידיה הבכירים של מחלקת הבריאות הממשלתית המנדטורית, פיקח על חלוקת הרפואות החיריות. יחדיו היו פסידים בריאותי "כח" הארץ נים פולניים מצבא אנדרס, שהתחברו אל אי-טלברג. יליד פולין.

ירידה במחלת-תרד. באותן השנים הכיר איטלברג את רומן סלדובסקי, עורך העתון הפולני לגייסות אנדרס במרחב, נוסח פול-סקה. סלדובסקי הביא את אשתו לישראל ושתי המשפחות היו קשורות ביניהן בקשרי ידידות עמוקה. אחרי המלחמה נפרדו הדרכים. סלדובסקי עקר לבראזיל, שם היה ממקימי ארגון ה"ליטים הפילונים, הידוע בשנתו הבולטת לפי יהודים. עבר לעירוף את עתון הארגון. איטלברג ואשתו המשיכו לנהל אורח חיים צנוע: הוא בעבודתו במשרדים הממשלתיים, היא כפקידה בחברת שטן ואחרי כן בחברת ה"חשמל".

לפני שבועיים נעלם איטלברג מירושלים. ירדיו, שהחלו לחפש אחריה, גילו אתדהמתם

העולם הזה משתתף בהצגה מיוחדת לקרית שמונה

מיליוני והסוגים חדת ש בתיאטר מנים התקדח כתב, חוויה פ שאהם בחיים של הש נוראה מהנשא מאד מ על חרות קרחתם או להצ

דן שיך שייך לגורדיה הצעירה (28) של בעלי הקרחת. לקריירה שלו כצלם, הדבר לא הפריע. ארבא, הקרחת אפילו עזרה לקידומה. "האנשים חושבים שזה מצח גבוה וכמוכן שזה משנה לטובה את ההערכה לגבי האדם. אם בכל זאת חסר למעלה משהו, הרי הזקן למטה ממלא את החסר." דן התמחה, בין השאר, בצילום בחורות יפות. "כש בחורה כזו באה להצטלם, כמוכן שהיא צצת ביישנות. אילו הייתי בעל רעמה כפי גילי, היה לי קשה ליצור אמון. עם קרחת כשלי אני זוכה לאמון מיידי."

קרית שמונה הצנוורות המקובלים ריקים

ידידיו של יוסף בן-שבת בצמרת השלטון בקרית-שמונה דאגו לו בעקביות. כאשר אך עלה ארצה ממארוקו, סידרו לו סנדלריה. בן-שבת, שלמד את המקצוע מאביו, הת' כונן לחיות ברוחה. אלא שתושבי קרית-שמונה לא הרבו לתקן נעליים והסנדלר בעל הקשרים הטובים פטש את הרגל. שוב דאגו לו חבריו למשרה טובה. הפעם — כמכונאי למכון המים של עיר העולים הגלילית. מאותו יום הפך המחסור במים בקרית-שמונה תופעה שכיחה. אולם בן-שבת לא ישב בחיבוק ידיים. מדי פעם, בהרגישו כי מתקרב לקלוק במשאבה, היה עובר בין בתי העיירה, מודיע לתושבים לאגור מים בכליהם, עד שיבוא מכונאי מוסמך לתיקון ההכונות.

לפני חודש פרצה דליקה באחד הצריפים. מישהו חיבר צינור לברז בחצר, אך לשוא: לא היו מים בברז. בתחת המסורה הבחין מפקח ראשון אליהו דביר בלהבות, אך למקום המצויים שבניצנים יש הכבאים נטלו את צנורותיהם, כיוונו את לועיהם אל הצריף הבורע — וגם הפעם לשוא: מיכל מכונית הכיבוי היה ריק. הצריף נשרף כולו. השבוע הופיעה בעתונות מודעה צנועה: "למועצה המקומית קרית-שמונה ירוש: ראי למפעל המים, בעל ידיעה מעשית ותיאור רטית באספקת מים וכל הכרוך בה ובכושר הנהלת המפעל". היה ברור כי הפעם לא חיפשו סנדלר.

משטרה

לא קל לעזוב

כלי העזר הראשון והחשוב ביותר של המשטרה במאמציה למניעת פשעים וגילוי מבצעיהם לאחר המעשה, הם המודיעים. את מודיעיה משיגה המשטרה בדרכים שונות, מגייסת אותם משורות אנשי העולם התחתון הנמצאים במצוקה, עבריינים לשעבר הנמצאים עדיין בחוגי פושעים ובעלי מקור מות בידור, בתי בושת ובתי קפה, בהם מבלים הפושעים. אברהם דרעי, בעל מסעדה מזרחית קטנה ברחוב המלך דוד ביר-שלים, היה אחד מ"מודיעיה של משטרת הברכה. במסעדתו היו מבלים כמה וכמה מאנשי העולם התחתון הירושלמי, וידיעותיו הסדירות לשוטרי מדור הביולוש הנפתח היו מועילות מאד לאנשי החוק.

דרעי שמע וראה הכל. קשריו עם המשטרה החלו עוד בהיותו בעל חנות מכולת קטנה, במושבה הגרמנית. כליד מרוקו שי עלה לישראל עם פרוץ מלחמת העולם השנייה היו לדרעי מהלכים וקשרים טובים עם העורלים החדשים יותר.

גמור למודיעי נאמן. איש הקשר בין דרעי למשטרה היה הבלש עוד בן שמעון. אחרי שורה ארוכה של מבצעים מוצלחים, שנעזרו בידעותיו המדויקות של דרעי, סיפר בן-שמעון על מודיעו המוצלח למפקדו, ראש המחלקה הפלילית ע.מ.מ. אליעזר ("ליז" קה") שילוני.

שילוני ידוע כמפקד האוהב לגמול לפיקוד דיו הנאמנים ולמיטיבי כגמולם. כמו במקרה של העד יעקב רוזנברג, שביקש להוציא את הלוחאה של 1500 ל"י תמורת עזרתו במשפט רומק, הציע שילוני לדרעי להיטיב את מצבו הכלכלי, בעזרת הלוחאה משטרית קטנה לפתיחת בית קפה. לחבל היו שני קצוות. שילוני רצה לתפוס בשניהם: ההלוחאה תר תק את דרעי למשטרה, בית הקפה ימשוך אליו את מכיריו של דרעי, ישפר עוד יותר את טיב ידיעותיו. המסעדה הקטנה, אולימפיה, שנפתחה על ידי דרעי, היתה כולה פרי מאמציו של שילוני, שהאג להלוחאה באחד הבנקים ול"רשיון עירוני מתאים. דרעי היה אסיר (המשטן בעמוד 12)

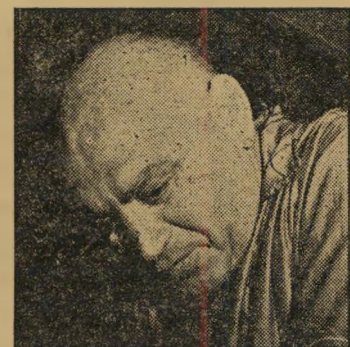
ג'ישה רצינית וכאובה לקרחתו הפגין הפקיד הממשלתי לוי ויטלי. היו לו סיבות מספיקות. "הקרחת היתה מאז ומתמיד רק לרעתי. אני גם סובל מרגש נחיתות בגלל הקרחת. לפני זמן מה התגרשתי מאשתי. אחת הסיבות שבגללה בקשה היא להתגרש ממני היתה הקרחת שלי. לאמיתו של דבר, קרחת היא דבר טבעי מאד, אבל השינוי שהיא מביאה בהופעה החיצונית לפעמים משנה את יחס האנשים כלפיי."

מ'שום מה נראית לרבים הקרחת כדבר שלילי. דבר זה אינו מופץ ל"פקיד הממשלתי דוד מונין. לאור ה"יחסים המתוחים הקיימים לעיתים בין הפקידות הממשלתית והקהל הרחב, ל"דעת מונין, יש ערך רב לקרחת אצל פקיד ממשלה. "בעלל קרחת מחשבים יותר. לפעמים באים כל מיני אנשים למשרד שלי, מרוגזים או כועסים. הם רואים קרחת מוכובדת כזו, ויחסם משי"תנה מיד. חוץ מזה אני לא מסתפר."

פקיד בן-דעי רבינוביץ הגבוה וה"חסון אין בעיות. "הקרחת איננה מראה על חסרון כל שהוא, לכן לא השפיעה לא לטובה ולא לרעה על חיי והצלחתי. נכון שלמעלה חסר משהו, אבל אין זאת אומרת שגם למטה חסר. לא, לא, למטה ברוך-השם הכל בסדר." רבינוביץ (שמאל) הוא דמות ידועה ב"חברה התל-אביבית. אילו הקרחת היתה באמת הדבר החשוב אצל אדם, זה היה משנה, אבל הכל יודעים שזה לא חשוב."

הופעתו של ישראל גלעדי כולה אומרת כבוד. מנהל בנק, "לא, לא מנהל בנק, אם כי עם קרחת כזאת הייתי יכול בנקל להיות מנהל בנק." בינתיים הוא פקיד באש"ד. אבל זה בכל זאת חשוב. גם באש"ד הקרחת מעוררת כבוד. באש"ד ישנם חברים חתיקים שאינם שמים לב לעובדה כי אחד החברים הצמיח קרחת. הצעירים, לעומת זאת, משנים מיד את יחסם למראה הקרחת הנאה — חבר חתיק."

ש'יאל פפו הוא אחד המאושרים אותם קידמה הקרחת. "בהתחלה היה קצת לא נעים", הודה פפו העליו. "ודווקא מצד החברים. החברות טוענות שזה הולם אותי מאד. פעם אפילו אמרה לי חברה שהיחסים בינינו היו שונים בהחלט. לולא היתה לי קרחת, ישנם בחורים צעירים אשר גם כלורית זהובה או שחורה איננה עוזרת להם להסתדר בחברה — בעיקר עם המין היפה." פפו (שמאל) היגו אחד מאלה המוצאים את מקומם בכל חברה, בין ממין זכר ובין ממין נקבה.

אולי זה שיצמיחו שט

טעות תהי נהגי האוט הם מצוינים; להנג אהרון א חושב שהקרחת בודתו; למקצו שים הנדחים על הנהג, כאילו במצב התחבורה קרחת שלי הם שיבה תקום וב